

Registratieformulier na palliatieve sedatie

Het aantal gevallen van palliatieve sedatie bij patiënten neemt de jongste jaren alsmat toe. "Een verontrustende trend, omdat er veel te weinig maatschappelijke controle is, zegt expert palliatieve zorg en Leifarts professor Wim Distelmans. Hij heeft een voorstel klaar dat zowel artsen als patiënten meer bescherming moet bieden.

De aanpassing van de euthanasiewet gaat sinds vorige week weer volop over de tong. Sinds de legalisering van euthanasie in ons land in 2002, is euthanasie jaarlijks goed voor amper twee procent van alle overlijdens. Euthanasie blijft nog steeds eerder uitzonderlijk. "Dat ligt heel anders met palliatieve sedatie. Daarbij wordt het bewustzijn van een patiënt via medicatie verlaagd. De arts verdooft de patiënt zodat hij meer comfort heeft, in afwachting van een natuurlijk levenseinde. Die medische praktijk komt tien keer vaker voor dan euthanasie", vertelt professor Wim Distelmans, titularis van de leerstoel 'Waardig Levenseinde' aan de VUB.

De cijfers leggen nog een ander verschil bloot. Ruim 85 % van alle overlijdens door euthanasie vindt plaats in Vlaanderen, tegenover 15 % in het Franstalige landsgedeelte. De verhouding ligt anders voor palliatieve sedatie. "Dat wordt tweemaal zo vaak toegepast in Wallonië dan in Vlaanderen. Franstalige patiënten lijden natuurlijk niet meer dan hun Vlaamse lotgenoten. Die andere aanpak wijst gewoon op een verschil in cultuur bij de artsen", schetst Distelmans de situatie.

Toetsingscommissie

In tegenstelling tot euthanasie speelt palliatieve sedatie zich nog steeds af in een soort grijze zone, zonder veel extern toezicht. "Het gebeurt dat artsen - al dan niet in overleg met de familie - palliatieve sedatie toedienen en na verloop van tijd de dosis opdrijven, als het natuurlijke overlijden te lang op zich laat wachten." Om een juiste besluitvorming te bevorderen, wil Distelmans de praktijk van palliatieve sedatie aan een controle onderwerpen. "Mijn voorstel houdt concreet in dat artsen die bij een patiënt palliatieve sedatie toepassen, nadien een registratieformulier hierover moeten invullen. Dat formulier gaat dan naar een toetsingscommissie die zal nakijken of de beslissing gegrond was. Deze aanpak moet zorgen voor meer transparantie en moet meer inzicht bieden in het besluitvormingsproces rond het levenseinde. Ik hoop dat wij artsen hierdoor ook eerst twee keer gaan nadenken over dit soort keuzes. En dat dit leidt tot meer communicatie met de familie, zodat die achteraf niet met frustraties achterblijft."

Parket

Distelmans wil de controle ook niet beperken tot deze twee medische ingrepen bij het levenseinde. "Als er geschillen zouden opduiken bijvoorbeeld rond het niet meer opstarten of het stopzetten van een zinloze behandeling, zouden die eerst moeten worden voorgelegd aan dezelfde toetsingscommissie in plaats van meteen naar het parket te stappen."

De toetsingscommissie die Distelmans voor ogen heeft, is vergelijkbaar met de huidige federale commissie euthanasie. "Je zou de bevoegdheden van die bestaande commissie

kunnen uitbreiden of een nieuwe commissie samenstellen, met daarin zowel specialisten vanop het terrein als juristen." Verschillende politieke partijen lieten dit weekend al verstaan dat ze bereid zijn het euthanasiedebat in de Senaat te heropenen met het oog op een aanpassing van de wet.

Natuurlijke dood

Zes Belgen op de honderd sterven geen natuurlijke dood. Dat blijkt uit cijfers die Statbel dinsdag bekend maakte. Mannen zijn vaker het slachtoffer van een niet-natuurlijke dood dan vrouwen (respectievelijk 7,8% en 4,8%). Van de iets meer dan 100.000 mensen die jaarlijks in België sterven, overleden er in 2006 1.934 na zelfdoding, meteen de belangrijkste categorie niet-natuurlijke sterfgevallen. Daarna komen verkeersongevallen (1.104) en valpartijen (1.075). Andere niet-natuurlijke doods-oorzaken zijn onder meer moord, verdrinking, verbranding, vergiftiging, overdosis drugs en explosies. In Wallonië komen de meeste niet-natuurlijke overlijdens voor (7,4%), in Vlaanderen de minste (5,5%). Het Brussels Hoofdstedelijk gewest zit daar tussenin met 6,9%.

F.C.

Kari Van Hoorick